

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoSr/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316209121
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5316209121.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobkyne: I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX H., zastúpená STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom F. Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8Csr/3/2016-61 zo dňa 30.10.2017 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Čadca č.k. 8Csr/3/2016-82 zo dňa 19.12.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením prvoinstančný súd žalobe žalobkyne vyhovel, zrušil Rozhodcovský rozsudok č. SR 00129/16 zo dňa 07.11.2016 vydaný Stálym rozhodcovským súdom so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04, Bratislava. Žalobkyni priznal nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol, že dokazovanie zameral na odstránenie spornosti ohľadne charakteru uzatvorenej Zmluvy o úvere medzi stranami sporu zo dňa 22.07.2014 v tom smere, či išlo o úver spotrebiteľský, alebo si tento žalovaná brala za účelom výkonu podnikania a zároveň aj ohľadne miestnej príslušnosti súdu podľa § 28 CSP v súvislosti s ustanovením § 19 písm. d/ CSP. S poukazom na platnú právnu úpravu a výsledky vykonaného dokazovania uzavrel, že iba zo samotného označenia žalobkyne v zmluve identifikačnými znakmi podnikateľa - obchodným menom, miestom podnikania a IČO-m, nemožno vyvodiť, že medzi účastníkmi vznikol obchodno-právny záväzkový vzťah. Ak by o takýto vzťah išlo, musí to byť zjavné už pri vzniku tohto záväzkového vzťahu s prihliadnutím na všetky okolnosti ohľadne podnikateľskej činnosti žalobkyne. Žalovaný v tomto smere nepredložil žiadne dôkazy, jeho tvrdenia sa jednoznačne viazali len k obsahu uzatvorenej zmluvy, kde sa žalobkyňa identifikovala identifikačnými znakmi podnikateľa, keďže v tom čase bola nezamestnaná, nemala žiaden príjem. Zástupca žalovaného, ktorý s ňou zmluvu uzatváral, vyžadoval od nej doklady o príjme. V tom čase však nepracovala na pracovnú zmluvu, ale na živnosť, nemohla mu takéto potvrdenie predložiť, na čo si vyžiadala živnostenské oprávnenie alebo daňové priznanie. Žiadosť o živnostenské oprávnenie však zástupca žalovaného zneužil a do zmluvy žalobkyňu ako dlžníčku označil identifikačnými údajmi podnikateľa, a to i napriek tomu, že úver brala pre osobnú spotrebu. V nadväznosti na uvedené prvoinstančný súd dospel k záveru, s odkazom i na rozsiahlu judikatúru súdov, že iba samotné označenie žalovanej v Dodatku identifikačnými znakmi podnikateľa nie sú smerodajné pre záver, že ide o obchodno-záväzkový vzťah podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a ani to automaticky nevylučuje, že by v danom prípade nemohlo ísť o vzťah spotrebiteľský. Na to, aby mohlo ísť o vzťah obchodno-záväzkový, musí byť už pri vzniku tohto záväzkového vzťahu s prihliadnutím na všetky okolnosti zjavné, že sa týka podnikateľskej činnosti dlžníka. Záver, či fyzická osoba, ktorá zmluvu uzatvorila, je v postavení spotrebiteľa alebo podnikateľa, nemožno zužovať len na zistenie predmetu podnikateľskej činnosti takejto osoby, ktorá je zapísaná

v Obchodnom alebo inom registri. Predmet podnikateľskej činnosti predstavuje vymedzenie činnosti, ktorú podnikateľ vykonáva pod svojím obchodným menom za účelom dosiahnutia zisku. Nie je preto dôležité, ako sa odberateľ v zmluvnom vzťahu označil, či rodným číslom alebo IČO-m, ale to, či plnenie z tejto zmluvy použil na účel naplnenia jeho podnikateľských zámerov alebo výlučne na uspokojenie osobných potrieb alebo potrieb najbližšej rodiny. Z podrobného prehľadu príjmov a výdavkov za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2014, ako i zo žalobkyňou predloženého daňového priznania za rok 2014, kde vykázala základ dane 2019,94 €, okresný súd uzavrel, že úver za účelom podnikania nepotrebovala. V nadväznosti na uvedené neuznal za dôvodnú námietku žalovaného ohľadne miestnej nepríslušnosti Okresného súdu v Čadci a keďže jedinou obranou žalovaného v konaní bolo, že sa žalobkyňa v zmluve označila identifikačnými znakmi podnikateľa, nijakým iným spôsobom nepreukázala, že by úver čerpala za účelom výkonu povolania, podnikania, zastal názor, že v danom prípade nemal SRS zriadený pri asociácii pre arbitráž právomoc vo veci konať a rozhodnúť podľa § 28 CSP a z tohto dôvodu rozhodcovský rozsudok zrušil. Vzhľadom na úspech žalobkyne v spore jej priznal nárok na náhradu trov prvostupňového konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku okresného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Vytýkal súdu, že nesprávne posúdil predmetný vzťah ako vzťah spotrebiteľský, pričom žalobkyňa svojím podpisom potvrdila, že peňažné prostriedky použije na účel podnikania. Zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto nie je namieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. V predmetnom prípade je sporné v súvislosti s predmetnou zmluvou o úvere prisúdiť žalobcovi právny status spotrebiteľa, a teda súdom citované ustanovenia, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, sú neaplikovateľné. Poukazoval, že žalobkyňa prehlásila, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, prehlásenie vlastnoručne podpísala, pričom tento prejav vôle je na prednej strane zmluvy o úvere a prehlásenie dlžníka je zrozumiteľné, určité a jasné, uvedené hneď vedľa podpisu dlžníka. Ani to, že zmluva má povahu formulárovej - adhéznej zmluvy, ešte samo o sebe nevytvára predpoklad, že ju je potrebné posudzovať ako spotrebiteľskú. Skutočnosť, že žalobca dodatočne došiel k záveru, že je pre neho zmluva subjektívne nevhodná, nemôže byť na ujmu žalovaného, ktorý konal v dobrej viere, v tejto súvislosti poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu Spolkovej republiky Nemecko zo dňa 22.12.2004 sp.zn. VIII. ZR91/04, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.02.2017 sp.zn. 14Co/975/2015, pričom podľa judikatúry ESD dokonca nie je spotrebiteľom ani podnikateľ, konajúci mimo rámca svojho podnikania (rozhodnutie ESD zo dňa 14.03.1991, vo veci C-361/89). Ďalej poukázal aj na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie vydané v konaní proti žalovanému, ktorým bolo toto konanie zastavené z dôvodu, že „nebol preukázaný spotrebiteľský charakter zmluvy, ktorej všeobecné podmienky boli predmetom kontroly“, pričom poukazoval i na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6CoE/122/2011, sp.zn. 7Co/208/2013 zo dňa 28.08.2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/1553/2014 zo dňa 25.11.2015, rozhodnutie Okresného úradu Bratislava IV. v konaní vedenom pod sp.zn. 8C/22/2011. Ďalej poukázal na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, na to, že žalobcom poukazované rozhodnutie českého Ústavného súdu ČR IV. ÚS 174/2002 je prekonané, nanajvýš neaktuálne. Podčiarkol, že Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dňa 08.03.2011 sp.zn. I. ÚS 3227/07 sa posunul od zmluvnej koncepcie rozhodcovského konania viac smerom k jurisdikčnej koncepcii ako k nachádzaniu práva súkromnoprávnym subjektom analogickým a ekvivalentným k súdному konaniu v súlade s platným právom. Za nepochybné považoval, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Vyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom platnosť právneho úkonu treba hodnotiť v čase jeho uzatvorenia bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ je navyše potrebné vykladať eurokonformne v zmysle znenia Smernice podľa písm. q/ ods. 1 v prílohe tejto smernice je zakázané iba dojednanie, aby spotrebiteľ riešil spory nepodliehajúce právnym ustanoveniam výhrade arbitrážou, pričom prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Napokon i znenie aktuálne účinnej Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1) zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Na tento záver nadväzuje aj odborná literatúra. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES, pričom zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 2. marca 2011, sp.zn. 12 Cmo 13/2010. Zastal názor, že v danom prípade nedošlo k porušeniu ani ustanovenia § 17 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní,

poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41CoE/235/2017-37 zo dňa 26.07.2017 a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. V napadnutom rozhodnutí okresný súd správne konštatoval, že z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa uzatvorila zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako fyzická osoba pre súkromné účely, nie za účelom podnikania. Žalovaný svoje odvolanie nezdôvodnil žiadnymi novými skutočnosťami alebo argumentmi, ktoré už v konaní neboli z jeho strany prezentované. Opätovne zotrvala na tvrdení, že zmluvu uzatvorila ako obyčajná fyzická osoba z dôvodu zlej finančnej situácie pre vlastnú potrebu. Obchodný zástupca žalovaného v súvislosti s poskytnutím pôžičky požadoval od nej nejaké potvrdenie o príjme, v tom čase nepracovala na pracovnú zmluvu, len na živnosť. Obchodný zástupca ju ubezpečil, že k vybaveniu predmetnej pôžičky živnostenské oprávnenie postačuje. Po predložení potvrdenia jej obchodný zástupca predložil zmluvnú predtlač, ktorú podpísala bez možnosti ovplyvniť jej obsah. Úver na podnikateľské účely nepotrebovala, nakoľko v súvislosti s jej prácou nemala žiadne náklady, čo doložila listinnými dôkazmi. Napokon, úver ani nevedla v účtovníctve. Pokiaľ namietal v podanom odvolaní žalovaný, že rozhodnutie súdu o spotrebiteľskom charaktere nie je relevantne podložené, odvolal sa na Nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 1930/11 zo dňa 10.01.2012, na dôvodovú správu k zákonu č. 150/2004 Z.z., zastala názor, že uzavretím predmetnej zmluvy o úvere išlo zo strany žalovaného o nekalú obchodnú prax, resp. konanie v rozpore s dobrými mravmi, konanie bez odbornej starostlivosti. Pokiaľ i poukázal na písomné vyhlásenie o tom, že úver si žalobkyňa vybavila na účel podnikania, poukázala na základné zásady Civilného sporového poriadku, podľa ktorých žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že na základe jednej vety vsunutej neprehľadne medzi kolónky na vyplňovanie údajov klienta, ktorá je slabo viditeľná a nie je ani samostatne oddelená za účelom podpisu, nie je možné rozhodnúť neprípustne, formalisticky o tom, že celá zmluva o úvere je na základe tohto nespotebiteľská. V konaní bolo preukázané, že rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok i napriek tomu, že nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať, vydal ho v rozpore so zákonom, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách, odporovala dobrým mravom, obsahovala neprijateľné podmienky, nekalé obchodné praktiky, čo rozhodcovský súd neskúmal.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na dôvodoch podaného odvolania a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 CSP.

6. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ i prvoinštančný súd správne uzavrel, že medzi stranami sporu uzatvorená Zmluva o úvere zo dňa 22.7.2014 je zmluvou spotrebiteľskou, v napadnutom rozhodnutí neuviedol jediný dôvod, na podklade ktorého uzavrel, že SRS zriadený pri Asociácii pre arbitráž nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť podľa § 28 CSP a rozhodcovský rozsudok č. SR 00129/16 zo dňa 07.11.2016 zrušil. Okresný súd pozornosť a dokazovanie zameral iba na ustálenie charakteru medzi stranami sporu uzatvorenej zmluvy o úvere, pričom opomenul zdôvodniť, na podklade akých skutočností (skutkových, právnych) uzavrel, že rozhodcovský súd, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok, zrušenia ktorého sa v predmetnom konaní žalobkyňa domáhala, nemal vo veci právomoc konať a rozhodnúť. Odvolaciemu súdu preto neostávalo, než rozsudok okresného súdu ako nepreskúmateľný zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Avšak ani vyššie uvedený procesný postup odvolacieho súdu nič nemení na správnosti záveru okresného súdu, pokiaľ uzavrel, že medzi stranami sporu uzatvorená úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podliehajúcou režimu príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľskom úvere v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy. Z predloženej predtlače medzi stranami sporu uzatvorenej zmluvy o úvere ani odvolací súd nezistil, že by malo ísť o úver poskytnutý za účelom podnikania, nakoľko pokiaľ i bola žalobkyňa ako dlžníčka v zmluve označená identifikačnými údajmi podnikateľa a v zmluve bolo vopred predtlačené prehlásenie dlžníka, že finančné

prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, vzhľadom na umiestnenie a drobnosť písma, ktorým bolo prehlásenie do zmluvy vpísané, je možné uzavrieť, že uniklo bežnej pozornosti dlžníka, ktorý bol následne v zmluve označený i vlastnými osobnými údajmi. Na podklade uvedeného okresný súd správne uzavrel, že žalovaný zneužil živnostenské oprávnenie žalobkyne a napriek tomu, že úver čerpala na pokrytie vlastných osobných potrieb, dal jej na podpis predtlač, vzťahujúcu sa na úver poskytnutý na výkon podnikania.

7. V nadväznosti na uvedené, v ďalšom konaní okresný súd zameria pozornosť na zistenie, či sú tu dôvody, pre ktoré je možné pristúpiť k zrušeniu žalobkyňou v žalobe označeného rozhodcovského rozsudku a v novom rozhodnutí svoje závery nielen skutkovo, ale i právne podloží. Odôvodnenie rozhodnutia musí v každom prípade spĺňať požiadavky kvality danej základným právom účastníka konania na súdnu ochranu a jeho právo na spravodlivé súdne konanie. V prípade, ak odôvodnenie rozhodnutia nedáva účastníkom konania dostatočnú odpoveď na otázku priamo súvisiacu s poskytovanou súdnou ochranou, a to na otázku, prečo prvoinštančný súd rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zrušil, oddialil tým nastolenie právnej istoty o riešení sporu tvoriaceho predmet konania pred všeobecnými súdmi (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 46/2013 z 3. septembra 2013).

8. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)